

І.Б. Попова, К.В. Васильєва, О.І. Безега, Я.О. Ємченко
Полтавський державний медичний університет, Україна
ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Дистанційна форма навчання (ДН) в наш час залишається одним з гострих полемічних питань у вищій медичній освіті. В умовах пандемії, а тим більше військових дій на території нашої країни змушують викладачів та студентів вдосконалювати сучасні smart – технології у тому числі у володінні практичними навичками. Логічно, що прихильників дистанційного навчання дедалі стає все більше. На протязі попереднього навчального року спостереження мотиваційно – когнітивної і технологічної готовності до дистанційного навчання показали, що більшість студентів позитивно мотивовані до дистанційного навчання і складала 82% від загальної кількості студентів і під час навчання використовують мобільні технології, мобільні ресурси, сайти, тощо.

Ключові слова: *дистанційне навчання, smart – технології, інформаційні технології, телекомунікативні технології, самостійна робота*

Distance learning (DL) nowadays remains one of the hot polemical issues in higher medical education. In the conditions of a pandemic, and even more so, military operations on the territory of our country force teachers and students to improve modern smart technologies, including in the possession of practical skills. It is logical that there are more and more supporters of distance learning. During the previous academic year, observation of motivational, cognitive and technological readiness for distance learning showed that the majority of students are positively motivated for distance learning and made up 82% of the total number of students and use mobile technologies, mobile resources, websites, etc. during their studies.

Key words: *Distance learning, smart technologies, information technologies, telecommunication technologies, independent work*

Дистанційна форма навчання (ДН) в наш час залишається одним з гострих полемічних питань у вищій медичній освіті. Перед закладами вищої медичної освіти стоїть завдання – створити умови для ефективної роботи інформаційно – освітнього середовища, включаючи електронні ресурси, інформаційні і телекомунікативні технології та забезпечити доступ до телекомунікаційних пристроїв. Не дивлячись на це, дистанційне навчання раніше, як правило, використовувалося тільки для післядипломної підготовки лікарів, проходження курсів вдосконалення, заочної спеціалізації і інтернатури і є предметом дискусії серед викладачів і здобувачів медичних спеціальностей. [1, с.3] Супротивники дистанційного навчання в медицині вважають, що дистанційно неможливо засвоїти практичні навички лікаря, включаючи різноманітні оперативні втручання та маніпуляції. Але в умовах пандемії, а тим більше військових дій на території нашої країни змушують викладачів та студентів вдосконалювати сучасні smart – технології у тому числі у володінні практичними навичками. Логічно, що прихильників дистанційного навчання дедалі стає все більше. [3, с.1888] Під час викладання нашої дисципліни можна оцінити зручність, ефективність, доступність дистанційної форми навчання, як для викладачів, так і для студентів. Ступінь готовності респондентів до реалізації дистанційного навчання можна оцінити за наступними критеріями: мотиваційно – когнітивної і технологічної готовності до реалізації дистанційного навчання, а також рефлексивно – результативній оцінці діяльності з реалізації дистанційного навчання.

На протязі попереднього навчального року спостереження мотиваційно – когнітивної і технологічної готовності до дистанційного навчання показали, що

більшість студентів позитивно мотивовані до дистанційного навчання і склали 82% від загальної кількості студентів і під час навчання використовують мобільні технології, мобільні ресурси, сайти, тощо.

Сучасними дослідженнями доведено, що знання втрачають власну актуальність кожні 3 – 5 років, а технологічні знання – кожні 2 – 3 роки. Можливо припустити, що через деякий, не дуже великий, проміжок часу і цей період буде складати 1,5 – 2 роки. Об'єм знань випускників сучасних закладів вищої медичної освіти зростає в двічі кожні 3 – 4 роки. Якщо не змінювати навчальні технології, якість підготовки спеціалістів буде об'єктивно відставати від такого, який потребує ринок праці, тобто нові спеціалісти втратять конкурентоспроможність. У зв'язку з цим актуальним є впровадження в навчальний процес дистанційних технологій навчання. [2, с.417] На етапі до дипломної освіти (тобто серед студентів I – VI курсів) дистанційне навчання можливо застосувати за такими напрямками:

1. Надання доступу до мультимедійних ресурсів сайту навчального закладу: навчально – методичні матеріали, збірники тестових завдань і ситуаційних задач, програми поетапного та підсумкового тестування за різними курсами, електронні і відео лекції.

2. Впровадження в практику навчання електронних підручників.

3. Проведення відео конференцій з іншими вищими закладами медичної освіти, як в країні, так і за її межами залучаючи досвід іноземних колег.

4. відео трансляції в режимі online та offline різноманітних діагностичних маніпуляцій і операційних втручань. Особливо це актуально у зв'язку з неможливістю присутності великої кількості студентів при проведенні даних маніпуляцій у зв'язку з порушенням правил асептики та антисептики, а також прав пацієнта на не оголошення діагнозу.

5. Підсумкове тестування студентів, як один з етапів здавання іспиту або заліку, яке здійснюється віддалено через центр дистанційної підготовки студентів або на кафедрі.

Для підготовки спеціалістів вищої медичної кваліфікації особливе значення має підвищення ефективності та результативності навчального процесу. В рішенні даної проблеми важливу роль має активна самостійна робота студентів в процесі навчальної діяльності. Під самостійною роботою мається на увазі активна творча робота, в основі якої є вміння студента самостійно думати, здатність орієнтуватися в новій ситуації і знаходити рішення. Ціль самостійної роботи на кафедрі шкірних та венеричних хвороб – навчити студента свідомо і самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а потім з науковою інформацією, вкласти основи самоорганізації і самовиховання, для того, щоб у подальшому безперервно підвищувати власну кваліфікацію. Слід підкреслити, що активна самостійна робота можлива тільки при наявності серйозної, стійкої мотивації. Надміцний мотивуючий фактор – отримати знання та навички для успішного іспиту. В той же час кафедра має обов'язок створити всі умови для самостійної роботи студента, маючи для цього повне методичне забезпечення учбового процесу.

Поява нових знань, швидкий темп медичної науки змушують студента кожного дня вирішувати складну задачу по пошуку актуальної, достовірної інформації для підготовки до аудиторних і поза аудиторних занять. Найчастіше інтернет стає основним її джерелом. На жаль, не всі сайти, які містять медичну інформацію, є актуальними та достовірними з точки зору правдивості представлених даних. Тим не менш більшість студентів (88%), за даними проведеного нами опитування вважають, що інтернет є важливим джерелом інформації при підготовці до практичних та поза аудиторних занять. Крім того, у відповідь на питання, чи продуктивно

користуватися інтернетом при вивченні дисципліни «Дерматовенерологія» 81,2% студентів відповіли ствердно, а 75,7% зазначили, що при підготовці до заняття використовували вебінари та відео – та удію лекції. Багато з опитаних відмічали зручність прослуханих або побачених лекцій в тім, що такі види лекцій можна зупинити, повторити, прослухати або подивитися декілька разів. Під час онлайн – лекцій частина слухачів (57,8%) відмічала зручність з якою можна задати питання та отримати відповідь, зокрема для студентів, які мають певну «стигматизацію» при публічних виступах.

Узагальнюючи вищевказане можливо зробити висновок, що онлайн – навчання має власні переваги: припускається змінний графік занять і дистанційне навчання, легко модифікується та розширюється, полегшує проміжне та підсумкове оцінювання, стимулює самостійну навчальну діяльність і, за суттю, орієнтоване саме на студента. Можливо, онлайн – навчання та дистанційне навчання не в змозі переважити традиційні методи навчання, але навіть ті переваги, які були встановлені нами виправдовують його використання у багатьох випадках для доповнення або навіть заміни існуючих тем занять.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hesketh EA, Stephen KW, Laidlaw JM, et al. Lessons learned from the development of a distance-learning programme. Med Teach 2001;23:3–8.
2. Jha V, Duffy S. Ten golden rules for designing software in medical education: results from a formative evaluation of DIALOG. Med Teach 2002;24:417–21.
3. Siddiqui UD, Aslanian HR. The new virtual reality: Advanced endoscopy education in the COVID-19 Era. Dig Dis Sci. 2020;65:1888–91.

УДК 378.091.31-059.2:004.77

Я.М. Приходько, С.М. Ефендієва, К.Г. Гаврильєва
Полтавський державний медичний університет, Україна
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ JAMBOARD ПІД ЧАС
ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Одним із важливих питань процесу навчання здобувачів вищої освіти є вибір відповідних цифрових ресурсів. У цій статті описано можливості одного з інструментів організації спільної діяльності студентів та викладача – віртуальна дошка.

Ключові слова: *інтерактивні засоби, дистанційне навчання, віртуальна дошка.*

The implanantation of appropriate digital resources is one of the important issues of the learning process of students. This article describes the possibilities of virtual whiteboard for organization of co-operation between students and teachers.

Key words: *interactive tools, distance learning, virtual whiteboard.*

Беручи до уваги, що в умовах сьогодення суспільству потрібні не просто кваліфіковані фахівці, а професіонали, ключовим поняттям інновацій в освіті є поняття професійна майстерність, під якою розуміють повну реалізацію особистості у творчій професійній діяльності на основі рухомих інтегральних психологічних та інтелектуальних новоутворень, формування авторської системи діяльності як сукупності взаємопов'язаних елементів і дій, спрямованих на досягнення максимально можливих поточних і кінцевих результатів, що формулюються суб'єктом діяльності для себе[1, с. 20].

Інтерактивні методи навчання дозволяють конструктивно мислити приймати обгрунтовані рішення, розвивати уміння доводити правильність позиції під час дискусії, розвивати навички слухача й доповідача. Інтерактивне навчання має на меті створити комфортну атмосферу на занятті, де кожний учасник пізнавального процесу відчуває успішність та